

STEINBECK HIL DA

John Steinbeck, 1962-ko literatura Nobel Saria, hil da. Eta ez da hil haren «Iraren mehatsak» nobelak pensa-arazi zezakean eran. Nobela hura iskribatu zuenean, Dreiser eta batez ere Sinclair-ek hasi zuten «amerikatar errealismoa» erabiliz, idazle konprometatutzat hartua izan zen. Baina Steinbeck-en postura, salaketa eta denuntzia, liburu harekin bukatu ziren. Idazle errealistek duten arriskuan erori zen: lirismoa errealismoarekin nahastea heien nobelagintzan. «Iraren mehatsak»-eko personaje bortitzak, «Tortilla flat»-en ahul eta bitxi bilakatzen dira. Steinbeck ez da jadanik Amerikako sozietatearen testigu eta lekuko.

Urteak aurrera, haren traiektoira okertuz doha eta «Eden-aren ekialdean» mistizismo gazi-geza bat nagusitzen zaio. Personajeen portaera ez da egoera sozialaren ondorioa. Ondorengo obretan ikusten denez, konserbatzaileen boz fidel eta leiala izan zen bere bizitzeko azken urtetan. Azkenik, Vietnameko gertari buruz denok ezagutzen dugun postura hartu zuenean, amerikatar inperialismoaren defendatzaileen lerroa luzatzera pasa zen.

Orain, 1939-an «Iraren mehatsak» iskribatu zuen idazlea, eskuindar akusa zioarekin hil da, duela hogeitabost urte bizitzearen eta progresoarean borrokarako galdu eta hil zena.

I. S.

GAURKO GAI BAT

Jesukristo ez zan politikan sartzen. Apolitikoa zan. «Indiferentista» zan, politika sailean.

Horixe esan zaigu amaika bider.

Baina ez da egia. Iritzi hori oso okerra dala uste dut, eta kalte handia egiten diola Kristoren mandatuari.

Israel teokrazia bat zan, mundu guztiak dakianez. Teokrazia batean ezina da erlijio postura ausart bat hartzea, politika sailean ondore astunak erakarri gabe.

Gure egunetan, esate baterako, Rusia teokrazia bat da, nahiz ta Jainko gabeko teokrazia izan. Hori dala-ta ezina da gaurko Rusian filosofia, zientzia, kultura edo erlijio sailean postura ausart bat hartzea politika sailean ondorioa sorrerazi gabe. Arrazola dute, beraz, beren aldetik, hango agintariek, in-